

Pódiová diskusia **Prečo sa učiť viaceré cudzie jazyky?**

Pódiovú diskusiu **Prečo sa učiť viaceré cudzie jazyky?**, ktorá sa konala **26. októbra 2011 o 17.00 hod. v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici**, organizovali asociácie učiteľov cudzích jazykov na Slovensku s podporou Goetheho inštitútu v Bratislave a ŠVK v Banskej Bystrici. Predstavitelia školskej vzdelávacej politiky, zástupcovia podnikateľskej sféry, sociologičky z Inštitútu pre verejné otázky (IVO) a prezidentky slovenských asociácií cudzích jazykov diskutovali na podujatí o význame cudzích jazykov a problémoch jazykového vzdelávania na Slovensku.

Podľa výsledkov sociologickej štúdie *Jazyková kompetentnosť na Slovensku* (<http://www.goethe.de/ins/sk/bra/sk7654856.htm>), ktorú vypracoval a v máji 2011 uverejnil Inštitút pre verejné otázky, je 89 % najmä mladých obyvateľov Slovenska presvedčených o tom, že nestačí vedieť iba po anglicky, aby človek dobre obstál v zamestnaní. Od školského roka 2011/12 sa však na Slovensku zaviedlo vyučovanie angličtiny ako prvého povinného cudzieho jazyka, o vynechaní vyučovania druhého cudzieho jazyka na základnej škole sa diskutuje. SUNG – Spoločnosť učiteľov nemeckého jazyka a germanistov Slovenska, ARS – Asociácia rusistov Slovenska, SAUF – Slovenská asociácia učiteľov francúzštiny a AESPE – Slovenská asociácia učiteľov španielčiny sa preto rozhodli iniciovať verejnú diskusiu o súčasných podobách jazykového vzdelávania na Slovensku, o potrebe ovládania viacerých cudzích jazykov a výhodách viacjazyčnosti, ale aj o možných úskaliach aktuálnych zmien vo vyučovaní cudzích jazykov.

Pozvanie na diskusné pódium prijali:

- prof. Ing. Peter Plavčan, CSc., generálny riaditeľ Sekcie vysokých škôl, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
- Ing. Peter Sunega, organizačno-marketingový riaditeľ, Tlačiarne BB, spol. s r.o.
- Ing. Tomáš Márton, manažér, VÚB Leasing, a.s., prezident Alliance Française Banská Bystrica
- Ing. Ladislav Vachal, CSc., riaditeľ, SEC, s. r. o., Nitra
- prof. PhDr. Eva Kollárová, PhD., ARS – prezidentka Asociácie rusistov Slovenska
- doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD., SAUA – prezidentka Slovenskej asociácie učiteľov angličtiny
- PhDr. Nadežda Zemaníková, PhD., SUNG – prezidentka Spoločnosti učiteľov nemeckého jazyka a germanistov Slovenska
- Mgr. Jana Bírová, PhD., SAUF – predsedníčka Slovenskej asociácie učiteľov francúzštiny

Svojou návštevou poctil podujatie kultúrny a tlačový attaché Veľvyslanectva Spolkovej republiky Nemecko Roland Westebbe a ďalší hostia.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici bola už svojou štruktúrou piatich jazykových študovní predurčená poskytnúť svoje krásne priestory takémuto podujatiu. Koordináciu podujatia zo strany ŠVK prevzala s vysokou profesionalitou Mgr. Katarína Šmelková, za čo jej zo strany organizujúcich asociácií patrí srdečná vďaka.

Moderovania diskusie sa ujali analytičky z Inštitútu pre verejné otázky PhDr. Oľga Gyárfášová, PhD. a PhDr. Zora Bútorová, CSc., ktoré na úvod podujatia prezentovali výsledky svojho sociologického výskumu. Výskum analyzoval kompetentnosť slovenskej populácie v šiestich cudzích jazykoch so zameraním na znalosť nemčiny a jej postavenie v porovnaní s inými cudzimi

jazykmi, pričom ukázal, že nemčina zaujíma suverénne druhú pozíciu za dominantnou angličtinou.

Po zmene školského zákona sa však vo februári 2011 všetky ostatné cudzie jazyky okrem angličtiny ocitli povinne v úlohe druhého cudzieho jazyka. V nových, paradoxne mnohé pôvodné obmedzenia odstraňujúcich rámcových učebných plánoch sa druhý cudzí jazyk navyše dostal do celkom marginálnej pozície, s dotáciou jednej vyučovacej hodiny týždenne, počnúc 6. ročníkom až po ukončenie základnej školy. Asociácie učiteľov takto dotknutých cudzích jazykov vnímajú tento stav ako ohrozenie a vyvíjajú úsilie oboznámiť verejnosť s možnými bezprostrednými negatívnymi dôsledkami prijatých zmien, ako aj s úskaliami, ktoré rezignovanie na viacjazyčnosť prináša v dlhodobom časovom horizonte.

Diskutovalo sa tiež o momentálnej pripravenosti školského prostredia na zavedenie zmien v jazykovom vzdelávaní. Načrtli sa kompetencie vedenia škôl v tejto oblasti. Prezidentka SAUA zdôraznila preťaženosť učiteľov anglického jazyka ako dôsledok enormného záujmu o tento dominantný jazyk. Pozvaní podnikatelia nijako nespochybnili dôležitosť anglického jazyka, upozornili však na nezastupiteľnú úlohu jazykov svojich klientov pri konkrétnych obchodných rokovaniach. V záverečnej diskusii zazneli z pléna hlasy s názormi vyučujúcich rôznych jazykov (nemeckého, anglického, francúzskeho, španielskeho), ale aj hlasy študentov dotknutých cudzích jazykov, obávajúci sa o svoju budúcnosť. Prof. Plavčan, ktorý na diskusii zastupoval MŠVVŠ, sľúbil, že s podnetmi z diskusie oboznámi svojich ministerských kolegov a bude tiež rokovať s pracovníkmi Štátneho pedagogického ústavu, kde vzniká Štátny vzdelávací program.

Pódiová diskusia ukázala, že jej mnohoaspektová téma by si vyžadovala oveľa väčší priestor vo verejnej diskusii. Diskutujúcim odborníkom, ale aj mnohým z účastníkov v auditóriu, zostal celý rad poznámok k bodom, ktorých sa diskusia nestihla dotknúť. Viacerí účastníci vyjadrili pranie, aby sa v diskusii pokračovalo s cieľom nájsť optimálne riešenia načrtnutých problémov. V súčasnej situácii, keď sa vo verejnom diskurze už dlhú dobu problémy spoločenských či humanitných vied a vzdelávacích oblastí všeobecne zľahčujú, zostáva iba veriť, že sa nájde na pokračovanie tohto dialógu dost' odhodlanie.

PhDr. Nadežda Zemaníková, PhD.
prezidentka SUNG
Katedra germanistiky FHV UMB